

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2023

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo****1.1 Ho aha serobe phiri e se e jele.**

Moqoqong ona mohlalobuwa o lokela ho re qoqela ka ho hlaka mme a ka bolela se ileng sa etsahala ha a tla eellwa taba ya ho leka ho lokisa ho se ho senyehile.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qolla ketsahalo e le nngwe e ileng ya mo etsahalla;
- Mohlahlobuwa a ka bua ka kamoo sena se ileng sa mo kenya tsietsing kateng, o phonyohile jwang le hore o ithutile eng ka ketsahalo eo.
- Mohlahlobuwa a ka lekola thuto eo re e fumanang tshebedisong ya maele kapa maele a fanweng sehloohong le bophelong ka kakaretso.

[50]**1.2 Mathata a bakwang ke ditsela tse dikotikoti.**

Mofuteng ona wa moqoqo, mohlalobuwa o nahanisisa ka mathata a bakwang ke ditsela tse dikotikoti mme a nehelane ka maikutlo a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a qoqe ka kamoo ditsela tse dikotikoti di bakang mathata kateng.

[50]**1.3 Letsatsi leo ke ileng ka bitsetswa kantorong ya mosuweloo ho ka lona!**

Moqoqong ona mohlalobuwa o lokela ho re hlahlosetsa ka se ileng sa etsahala ha a tla bitsetswa kantorong ya mosuweloo ho.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka (di)ketsahalo e lebisitseng hore a qetelle a iphumana a se a bitseditse kantorong ya mosuweloo ho.
- A ka qoqa ka maikutlo ao a bileng le ona ka ketsahalo eo ya ho bitsetswa kantorong.

[50]**1.4 Ho dumella banana ba immeng ho tla dikolong ke mohopolo o motle ebile o mobe.**

Moqoqong ona mohlalobuwa o hlalosa mahlakore a mabedi a taba mme o a tshehetsa ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka botle jk, hore moithuti a se senyehelwe ke nako ya ho ithuta.
- A ka bua ka bobele jk, a ka kula ebe ha a fumane thuso e mo loketseng.

[50]

1.5 **Na ho entwa kgahlanong le Covid-19 e tlamehile hore e be setlamo kapa tje?**

Moqoqong ona mohlalobuwa o kgetha lehlakore la hae mme a le tshehetse ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Ya dumellanang le sehlooho a ka qoqa kamoo ho hlaba ente eo e leng ho itshireletsa kgahlanong le Covid-19 kateng.
- Ya hananang le sehlooho sena a ka qoqa kamoo ditokelo, tumelo le mabaka a batho ba sa entwang di lokelang ho hlompheha kateng.

[50]

1.6 – **Setshwantsho sa 1.6, 1.7 le sa 1.8**

1.8 Moqoqong ona mohlalobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe ho latela moelelo oo mohlalobuwa a o fumanang ka setshwantsho.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA A: MOQOQO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG FEELA karolong ya A, mme a ngole ka dihlooho tse PEDI karolong ya B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** moqoqong, etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshhehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

ELA TLHOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlello e arotswe habedi ho hlalisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlelo e babatsehang	Phihlelo e supang bokgoni	Phihlelo e mahareng	Phihlelo ya motheo feela	Phihlelo e haellang
DIKAHARE LE MORALO Nehelano ya sehlooho: tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetsa le maemo	28–30 -nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -mehopolo e bontsha boqhetseke, e phephetsa monahano, mme ke e sutsiseng -e hlophisitse ka tsela e ikgethang/babatsehang, mme e momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -nehelano e ralehileng hantle haholo -mehopolo e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa, mme e na le bopaki ba mehopolo e sutsiseng -o hlophisitse hantle haholo, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 - nehelano ke e kgotsofatsang ditlhoheho; - mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang; - o hlophisitse ka tsela e utlwisisehang mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -nehelano e momahane mona le mane; -mehopolo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang; -ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya nehelano	4–6 -nehelano e tswile lekoteng hohang; -mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng; -ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa; -ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
	25–27 - mosebetsi o tswileng matsoho leha o haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang; - mehopolo ke e sutsiseng mme e bontsha boqhetseke; - o hlophisitse hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	19–21 - Nehelano e radilweng hantle; - mehopolo ke e loketseng mme ke e thahasellisang - o hlophisitse hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	13–15 -nehelano e a kgotsofatsa leha e sa hlaka mona le mane -mehopolo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le tlhophiso le momahano e itseng ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopolo ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -nehelano e na le bopaki bo fokolang haholo ba tlhophiso le momahano	0–3 -boiteko ha bo yo ba ho arabela sehlooho -mehopolo e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
MATSHWAO A: 30					
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehlo, rejiisetara, setaele, tlhotlontswa ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswa Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	14–15 - sehlo, rejiisetara, setaele tlhotlontswa di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshupo ka tsela e tsotehang - o sebedisitse sehlo se sefutho mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotehang haholo.	11–12 - sehlo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshebediso ya puo e matla mme ho sebedisitse sehlo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto; - o radilwe hantle haholo.	8–9 -sehlo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitse ka tshwanelo -sehlo se sebedisitse ka tshwanelo: -o radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -sehlo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -puo e sebedisitse feela ka tsela ya motheo -sehlo mmoho le moelelo o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang -ho sebedisitse tlhotlontswa ya motheo feela	0–3 -puo e sebedisitse ha se e utlwisisehang -sehlo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -tshebediso ya tlhotlontswa e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
	13 - tshebediso ya puo ke e matla mme e loketseng maemo - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotehang.	10 - tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehlo sa tema - sehlo ke se matla mme se loketseng; - ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe hantle.	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang leha ho na le ho se tsamaellana mona le mane -Ka kakaretso sehlo ke se loketseng leha puo ya bonono e le e haellang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebedisitse ka tsela e haellang -popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako -tlhotlontswa e haella haholo feela	
MATSHWAO A: 15					
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana.	5 -kgodiso ya sehlooho ke e babatsehang -katoloso ya mehopolo ya sehlooho ke e ikgethang -dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 - mehopolo ke e hodisang sehlooho ka tshwanelo - momahano e bopilweng ke e supang bokgoni; - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle haholo	3 - mehopolo ke e loketseng e hodisang sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle; - moqoqo o ntse o hlahisa moelelo.	2 -e meng ya mehopolo ke e utlwahalang -dipolelo le diratswana di na le diphoso -moqoqo o a utlwisiseha leha o le diphoso tse itseng	0–1 - mehopolo ya bohlokwa e a haella -dipolelo le diratswana tse hlahisitse tse ke fosahetseng -moqoqo ha o na moelelo o lebeleletsweng
	MATSHWAO A: 5				

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA SETSWALLE****Sebopeho**

- Aterese e nngwe, ya mongodi mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha tsohong le letshehadi ho ya ho le letona;
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso;
- Aterese ya moamohedi (ya ngollwang) ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Kamora mohla ho tlolewa mola, ebe ho tla tumedisiso;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwanyane;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ngola lengolo ka sepheo sa ho leboha rakgadi wa hae ka ho mo rekela unifomo ya Kereiti ya 12.

[25]**2.2 TSA BOPHELO BA MOFU**

Ena ke nalane eo ho yona ho ngolwang ditaba tse amanang le mofu mme di ngolwa ke e mong wa lelapa kapa eo a kopilweng ho etsa jwalo, e seng mofu.

Matshwao a ikgethang a sebopeho sa tema ena:

- Mabitso a mofu: mofu ke mang mme batswadi ba hae ke bomang.
- Tlhaho ya hae: letsatsi la tswalo, selemo le sebaka moo a hlahetseng teng,
- Tsa kgolo ya mofu: dithuto, mosebetsi le lenyalo;
- Tsa lefu la hae: sesosa sa lefu le letsatsi la lefu.
- Maballo: bao a ba siyang;
- Theneketso ya seboko.

[25]**2.3 LENGOLO LE YANG MAKASINENG****Sebopeho**

- Diaterese di pedi;
- *Aterese ya mongodi* wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe la lengolo ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa *ke letsatsi, kgwedí le selemo*, feela jwalo ka lengolo la setlwaedi;
- *Aterese ya ya ngollwang* (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi. Aterese ya moamohedi e etellwe pele ke maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo;
- Tlasa aterese ho ngolwe tumedisiso (monghadi, mofumahadi kapa mofumahatsana) ka botlalo, kapa dikgutsufatso (Mong/Mof/Mofts).

- Tlasa tumedisiso ho ngolwa *mola wa sehlooho* – o totobatsang sepheo sa lengolo leo.
- Kamora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopele ya ditaba.
- Ho feta mona; seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang ka yona. Ho siuwe mola dipakeng tsa diratswana.
- Qetelo le yona ke ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le 'Ka botshepehi', 'Wa tsena', 'Ka boikokobetso', jj.
- Ya ngolang lengolo o lokela ho ngola lebitso la hae ka botlalo ka tlase.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlahlobuwa o ngola ka sepheo sa ho hlahisa tletlebo ya hae e leng ditlaleho tseo e seng tsa nnete tse ngolwang ke lesedinyana lena.

[25]

2.4 **RAPOROTO**

Sebopeho

Dihloohwana tse ka sebediswang ho ngola raporoto e ka ba tse latelang:

- Sepolesa sa moo raporoto e lebisitsweng ho sona;
- Sehlooho sa raporoto;
- Ditaba kapa dintlha tseo ho tlalehwang mabapi le tsona (banna ba bahlano ba laetseng thepa ya sekolo loring);
- Phethelo;
- Motho ya ngolang raporoto;
- Mohla le sekenetjhara/tekeno.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlahlobuwa a hlahise le ho hlalosa dintlha tsohle ka botlalo ka seo a se boneng mabapi le ho laelwa ha thepa ya sekolo loring ke banna ba bahlano.

[25]

2.5 **INTHAVIU E NGOLWANG**

Sebopeho

- E ngolwa ka mehla e le ho puo ya mmui, empa matshwao a *di- a- bulwa di -a -kwalwa* ha a sebediswe, a ka sebediswa feela ha ho qotsitswe mantswe ao e seng a sebui;
- Lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi;
- Selelekeleng, mmotsi o nehelana ka tlhahisoleseding e amanang le sepheo sa inthaviu;
- Mmeleng, mmotsi o botsa mmotsuwa dipotso tse tsamaellanang le sehlooho sa ditaba, e leng mosebeletsi wa setjhaba ya buisanang le moshanyana ya ipolaisang nyaope.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa a qale inthaviu ka tumedisiso mahlakoreng a mabedi;
- A hlalose maemo ao inthaviu e etsahalang tlasa ona, e leng puisano dipakeng tsa mosebeletsi wa setjhaba le moshanyana ya ipolaisang nyaope.

[25]

2.6 PUO EO E SENG YA SEMMUSO**Sebopelo**

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlae, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi;
- Dintlha di hlophiswe ka bokgeleke hore puo e phalle;
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa puo;
- Puo e be le phallo: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo;
- Dintlha e be tsa nnete.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ipuela le metswalle ya hae ka sehlooho sena;
- A totobatse sepheo sa ho nehelana ka puo eo, e leng ho eletsisa le ho kgothalletsa metswalle ya hae ho bula kgwebo ya ho hlatswa makoloi. **[25]**

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 50**MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100**

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO

Ditaelo ho motshwai:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG FEELA karolong ya A, mme a ngole ka dihlooho tse PEDI karolong ya B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema tsa kgokahano:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

/	bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
—, +	bakeng sa ho kopanya mantswa a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
mn	bakeng sa mongolo (<i>orthography</i>) o fosahetseng;
mp	bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
mt	bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
p	bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
^	bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswa;
//	bakeng sa ho arola diratswana;
←	bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
↑↓	bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa ditema tsa kgokahano.
- Matshwao a 0–25 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlollo.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopeho	15	DMS =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	10	PST =
Matshwao ohle	25	

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehanga	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
<p>DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO</p> <p>(Nehelano le mehopollo)</p> <p>Ho rala, ho hlophisa mehopollo</p> <p>Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le matshwao/makgetha a tema le maemo</p> <p>MATSHWAO A: 15</p>	<p>13–15</p> <p>-Nehelano e babatsehanga ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang</p> <p>-Mehopollo e matla e sutsitseng</p> <p>-Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong</p> <p>-Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho</p> <p>-Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse itseng</p>	<p>10–12</p> <p>-Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong</p> <p>-Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho</p> <p>-Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse itseng</p>	<p>7–9</p> <p>-Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong mme ho na le ho kgera ho itseng</p> <p>-Mehopollo le dikahare di na le momahano e amohelhang</p> <p>-Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho</p> <p>-Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse mmalwa</p>	<p>4–6</p> <p>-Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema</p> <p>-Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala mme e a kgera</p> <p>-Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng</p> <p>-Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela</p> <p>-Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo</p>	<p>0–3</p> <p>-Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema</p> <p>-Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo</p> <p>-Mehopollo le dikahare ha di na momahano</p> <p>-Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho</p> <p>-Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng</p>
<p>PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO</p> <p>Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo.</p> <p>Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a puo le mopeleto.</p> <p>MATSHWAO A: 10</p>	<p>9–10</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e babatsehanga</p> <p>-Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle haholo</p> <p>-Nehelano ha e na diphoso</p>	<p>7–8</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle</p> <p>-Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle</p> <p>-Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo</p> <p>-Nehelano boholo ha e na diphoso</p>	<p>5–6</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo</p> <p>-Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo</p> <p>-Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng</p> <p>-Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo</p>	<p>3–4</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane</p> <p>-Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata</p> <p>-Tshebediso e seng kae ya tlotlontswe</p> <p>-Moelelo o nyotobeditswe</p>	<p>0–2</p> <p>-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maemo</p> <p>-Nehelano e tletse diphoso e dubakane</p> <p>-Tlotlontswe ha e dumellane le maemo</p> <p>-Moelelo o nyotobeditswe haholo</p>